

***Europe Direct е услуга, предназначена да Ви помогне да
намерите отговори
на въпросите, които си задавате за Европейския съюз.***

Единен безплатен номер (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Информацията, както и повечето обаждания са безплатни (възможно е обажданията от мрежата на някои оператори, от обществени телефони или от хотели да бъдат таксувани).

Допълнителна информация за Европейския съюз можете да намерите в интернет (<http://europa.eu>).

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2015 г.

ISBN: 978-92-9240-665-3

ISSN: 1977-2602

doi: 10.2802/13342

© Европейска агенция за безопасност и здраве при работа, 2015 г.

Възпроизвеждането е разрешено при посочване на източника.

Д-р Еузебио Риал-Гонзалез

През 2014 г. Европейската агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA) изгуби обичан и уважаван член на екипа си. Д-р Еузебио Риал-Гонзалез, ръководител на звено „Превенция и изследвания“, почина от рак на 18 декември едва на 48 години. От идването си в EU-OSHA през 2003 г. той беше начело в работата на Агенцията за подобряване на безопасността и здравето на работните места в Европа и изигра важна роля в много водещи проекти: Кампанията за здравословни работни места през 2014–2015 г. – „Здравословни работни места – управлявайте стреса!“, Европейското проучване за новите и нововъзникващите рискове в предприятията (ESENER); инструмента за онлайн интерактивна оценка на риска (OiRA); и уеб платформата OSHwiki. Д-р Еузебио Риал-Гонзалез беше уважаван колега и скъп приятел на много от нас и липсата му ще се усеща.

Завършилата толкова тъжно година започна с големи очаквания: приета бе новата многогодишна стратегическа програма на EU-OSHA за периода 2014–2020 г., която очертава най-добрите начини за насърчаване на безопасността и здравето при работа (БЗР) в трудна работна среда. Получихме високо признание и подкрепа за работата си през януари, когато председателят на Европейския парламент, Мартин Шулц, направи официално посещение в Билбао, за да се запознае лично с дейността на Агенцията. На 31 март Ласло Андор, европейският комисар за заетостта, социалните въпроси и социалното приобщаване, откри новата ни сграда в района Мирибия в Билбао. На същата дата беше подписано споразумението за седалище между EU-OSHA и Кралство Испания, в резултат на което Билбао се затвърди като наш дом в дългосрочен план. През юни беше приета дългоочакваната Стратегическа рамка на ЕС за здравословни и безопасни условия на труд за периода 2014–2020 г. Стратегическите ѝ цели до голяма степен съответстват на основните области в дейността на EU-OSHA.

1 Предвиждане на промените

През 2014 г. EU-OSHA публикува значим преглед в резултат от последния си мащабен проект за изготвяне на прогнози: [„Current and emerging occupational safety and health \(OSH\) risks in the healthcare sector, including home and community care“](#) („Настоящи и нововъзникващи рискове за безопасността и здравето при работа (БЗР) в сектора на здравеопазването, включително грижите в домашни условия“). В него се открояват предизвикателствата, пред които е изправен секторът, в това число растящото търсене на здравни грижи и необходимостта от по-дългосрочни грижи, недостигът на квалифицирани и опитни специалисти и все по-широката употреба на технологии, които изискват нови умения.

С оглед на следващия проект за изготвяне на прогнози беше публикуван друг важен доклад, съдържащ констатациите от предварителната оценка на нововъзникващите тенденции в безопасността и здравето при работа ([„Scoping study for a foresight on new and emerging occupational safety and health \(OSH\) risks and challenges“](#) („Предварителна оценка за изготвяне на прогнози относно новите и нововъзникващите рискове за безопасността и здравето при работа (БЗР) и свързаните с тях предизвикателства“)). Трите теми, които имат потенциал да се превърнат в обект на следващото проучване за изготвяне на прогнози, са: въздействието на информационните и комуникационните технологии върху БЗР; тенденции при управлението на човешките ресурси; и въздействие на финансовата криза върху безопасността и здравето при работа.

Определянето и приемането на приоритети за научноизследователската дейност способстват за по-добра координация на проучванията и по-ефективно използване на ресурсите. За тази цел, като част от дългосрочния проект относно приоритетите за изследванията в областта на БЗР, EU-OSHA състави списък на най-важните приоритети, посочени в [Доклада на Агенцията за 2013 г.](#), и изготви доклади със становища по тези теми, например „превенция, заложенa при проектирането“, с цел да повиши значимостта на безопасността и здравето при работа сред научноизследователската общност.

2 Факти и цифри

Работата на терен за второто издание на ESENER, ESENER-2, приключи по план през 2014 г. Бяха проведени близо 50 000 интервюта в 36 страни, което представлява значително увеличение на извадката спрямо първото издание на проучването. Докладите с констатациите ще излязат през 2015 г. През януари 2014 г. бяха публикувани препоръки в резултат от [последващата оценка на ESENER-1](#), които бяха взети предвид в ESENER-2.

Предварителните резултати от възложения от Европейския парламент пилотен проект „Safer and healthier work at any age — occupational safety and health in the context of an ageing workforce“ („По-безопасни и по-здравословни условия на труд на всяка възраст: безопасността и здравето на работното място в контекста на застаряващата работна сила“) бяха представени на конференция в Европейския парламент през декември 2013 г., а [протоколите](#) от нея бяха публикувани на уебсайта на EU-OSHA през януари 2014 г. През 2015 г. ще продължи анализът на резултатите, а заключителната конференция ще се проведе през септември. Този въпрос е толкова важен, че ще се превърне в тема на Кампанията за здравословни работни места през 2016–2017 г., а именно - „Здравословни работни места за всички възрасти“.

Първоначалната работа по проекта „Improving occupational safety and health in micro and small enterprises in Europe“ („Подобряване на безопасността и здравето при работа в микро- и

малките предприятия в Европа“) приключи през 2014 г. Целта е да се определят основните условия, създаващи среда, в която управлението на БЗР може да се подобри значително. Подробният преглед ще бъде публикуван през 2015 г.

През януари, съвместно с ANSES – френската Агенция по храните, околната среда и здравето и безопасността при работа, EU-OSHA проведе семинар в Париж на тема рискове от репротоксични вещества. В края на годината беше публикуван методологичен доклад относно свързаната с работното място заболяемост от рак, озаглавен [„Exposure to carcinogens and work-related cancer: a review of assessment methods“](#) („Излагане на канцерогенни фактори и свързана с работата заболяемост от рак: преглед на методите за оценка“). Друг семинар се проведе в Брюксел през октомври за стартиране на мащабно проучване на професионалната заболяемост. Една от разгледаните теми беше свързана със системите за сигнализиране и алармиране. Чрез тях се идентифицират заболявания, които понастоящем не са определени като професионални, но може да се окажат такива. Ранното идентифициране повишава осведомеността и означава, че засегнатите от такива заболявания работещи имат по-голям шанс да получат обезщетение.

През 2014 г. бяха публикувани два значими доклада относно работата на Агенцията във връзка с разходите и ползите от БЗР: през май излезе докладът [„Estimating the costs of accidents and ill health at work: a review of methodologies“](#) („Изчисляване на разходите, свързани с трудови злополуки и влошено здраве при работа: преглед на методиките“), последван през юни от експертна среща за обсъждане на констатациите; през септември докладът [„The business case for safety and health at work: cost-benefit analyses of interventions in small and medium-sized enterprises“](#) („Стопанската полза от безопасността и здравето при работа: анализ на разходите и ползите от интервенциите в малки и средни предприятия“) изложи силни доводи в полза на доброто управление на БЗР, като по-късно същия месец беше последван от конференция на тема [„Investing in OSH: how benefits beat the costs“](#) („Инвестиране в БЗР: как ползите побеждават разходите“).

3 Инструменти за управление на БЗР

През 2014 г. OiRA направи голяма стъпка напред: изготвени бяха 47 нови инструмента, с което целевото ниво от 35 беше надвишено, а още 30 са в процес на разработване. Бяха организирани 14 семинара за популяризиране на OiRA или специфични секторни инструменти сред малките и средни предприятия (МСП). През декември OiRA беше тема на семинар в рамките на конференция под егидата на италианското председателство на Съвета на Европейския съюз, озаглавена „How to combine enterprises' growth and competitiveness in times of crisis while promoting health and safety at work“ („Как да съчетаем растежа и конкурентоспособността на предприятията във времена на криза, като в същото време насърчаваме здравето и безопасността при работа“). Значимостта на инструмента бе призната чрез открояването му в новата Стратегическа рамка на ЕС за здравословни и безопасни условия на труд като важен принос, който помага на МСП да спазват изискванията за БЗР.

4 Повишаване на осведомеността

Кампанията „Здравословни работни места“ 2014–2015 г.: „Здравословни работни места – управлявай стреса!“ беше открита на 7 април в сградата на Европейската комисия в Брюксел. Уебсайтът на кампанията с материали на 25 езика стартира на същата дата. На следващия ден се проведе среща за партньорство с кампанията и беше разпространено предложението за официални партньори. Към проекта се присъединиха над 100 партньори на кампанията, а над 30 медийни партньори допринесоха за по-доброто й популяризиране.

Криста Седлачек, директор на EU-OSHA; Ласло Андор, европейският комисар за заетостта, социалните въпроси и социалното приобщаване; Василис Кеккероглу, заместник-министър на труда, социалната сигурност и социалното осигуряване и представител на гръцкото председателство на Съвета на ЕС, по време на пресконференцията за стартиране на кампанията „Здравословни работни места“, проведена в Брюксел през април 2014 г.

След успеха на първия семинар за съпоставка на данни, проведен по време на кампанията през 2012–2013 г., EU-OSHA сформира координационна група и проведе още три прояви през 2014 г. с домакини Heineken, LEGO и Toyota. През 2015 г. вече са планирани още три прояви, на които ще бъдат домакини различни дружества.

Церемонията по връчването на наградите за добри практики е основният акцент във всяка кампания за здравословни работни места. За пръв път в сегашното издание на наградите официалните партньори на кампанията бяха допуснати в конкурса. Победителите бяха избрани сред 50 кандидатури, определени за по-нататъшно разглеждане от жури на среща през януари 2015 г., а церемонията по връчването е планирана през април 2015 г.

Европейската седмица за безопасност и здраве при работа се проведе от 20 до 24 октомври и беше изпълнена с множество прояви и дейности с акцент върху управлението на стреса при работа. Само фокусната точка в Испания, например, организира над 50 инициативи – от учебни курсове и семинари до прожекции на филми и медийни прояви.

EU-OSHA подкрепя националните фокусни точки чрез пакета мерки за подпомагане на европейските кампании и чрез предоставяне на богати материали за кампаниите: През 2014 г. бяха разпространени 88 720 изделия със знака на кампанията, 476 125 публикации на 25 езика, 62 щанда за кампанията и 15 изложбени комплекта.

В допълнение към официалното ръководство, брошурата и листовката, основните продукти на кампанията през 2014–2015 г. бяха филмът [Напо във ... „Когато стресът стачкува“](#);

[Електронното ръководство за управление на стреса и психосоциалните рискове](#); актуалният преглед [„Calculating the cost of work-related stress and psychosocial risks“](#) („Изчисляване на цената на свързания с работата стрес и психосоциалните рискове“); и публикуваният съвместно с Eurofound доклад [„Психосоциалните рискове в Европа: разпространение и стратегии за превенция“](#).

Пол Лакост, носител на филмовата награда на тема „Здравословни работни места“ за 2014 г., на Международния фестивал за документално и анимационно кино в Лайпциг (ДОК Лайпциг)

Вече започна работата по следващата кампания „Здравословни работни места“ за 2016–2017 г. на тема *„Здравословни работни места за всички възрасти“*, която ще се съсредоточи върху насърчаване на устойчива заетост и остаряване в добро здраве. Постигнато беше съгласие относно обхвата и целите на кампанията и EU-OSHA възложи разработването на електронно онлайн ръководство, което да подпомогне предприятията при управлението на БЗР в контекста на застаряващото активно население.

За шеста поредна година EU-OSHA спонсорира филмовата награда на тема „Здравословни работни места“ в рамките на фестивала за документално кино ДОК Лайпциг през ноември. Наградата спечели филмът *„Harvest“* („Гроздобер“) на Пол Лакост, който

проследява ежедневието на група сезонни гроздоберачи в Южна Франция. Филмът беше избран, тъй като отразява несигурния и променящ се характер на труда и е тясно свързан с темата на кампанията през 2014–2015 г., а именно стреса на работното място. Освен това Агенцията възложи субтитрирането на 13 езика на предишния носител на наградата – филма *„C(us)todians“* („Надзиратели“) на Али Муритоба, свързан с трудовия живот в бразилски затвор и го разпространи сред фокусните точки.

След успешна пилотна фаза през 2013 г., инициативата „Напо за учители“ беше продължена през 2014 г. Насочен към децата в началния курс на обучение на възраст между 7 и 11 години, този онлайн пакет осигурява ресурси в помощ на учителите при представянето на безопасността и здравето на учениците в ранна възраст. Оценка на инициативата се извърши през 2014 г., а резултатите ще бъдат публикувани през 2015 г.

Един от акцентите на 2014 г. беше участието на EU-OSHA в XX-ия Световен конгрес по безопасност и здраве при работа, проведен във Франкфурт от 24 до 27 август. На щанда на Агенцията бяха показани OSHwiki, OiRA и кампанията „Здравословни работни места“ 2014–2015 г. Служителите на Агенцията участваха в седем сесии, които включваха и организираните от Агенцията симпозиум по въпросите на психосоциалните рискове.

XX-и Световен конгрес по безопасност и здраве при работа 2014 г., Франкфурт

5 Знания в мрежата

Лансирана на XX-ия Световен конгрес по безопасност и здраве при работа във Франкфурт, [OSHwiki](#) е първата уеб платформа, която позволява на потребителите да събират и споделят знания по въпросите на БЗР и която предоставя на общността по БЗР нов начин за работа в онлайн мрежа. За да се поддържа авторитетността и целостта на сайта, статиите се пишат само от акредитирани автори. OSHwiki е проектирана да предоставя надеждна информация по всички основни теми, свързани с БЗР, а притокът на нови статии е постоянен. Стартирането събуди голям интерес и беше широко отразено в медиите, а през 2014 г. бяха акредитирани над 100 нови автори.

6 Работа в мрежа и комуникации

За пръв път през 2014 г. кампанията „Здравословни работни места“ беше подкрепена с цялостна кампания в социалните медии, включително продукти, разработени специално за социалните медии, напр. инфографики и видеоклипове. Първоначалните цифри са много окуражителни: през първите четири месеца след старта на кампанията броят на посещенията на уебсайта ѝ е три пъти по-голям от този за същия период в предходната кампания.

В края на годината профилът на EU-OSHA в YouTube имаше значително

повече от 1000 абонати, страницата във Facebook – над 17 000 харесвания, профилът в Twitter – 11 500 последователи, а в LinkedIn последователите бяха 5290. Всички тези цифри надвишаваха значително данните за предходната година.

Прототип на новия уебсайт на Агенцията беше демонстриран на XX-ия Световен конгрес по безопасност и здраве при работа във Франкфурт през август в очакване на лансирането на новия организационен уебсайт през 2015 г. Междувременно, през 2014 г. бяха публикувани 46 уеб тийзъра за популяризиране на публикации, дейности и прояви, както и 11 тематични публикации в блогосферата.

Във връзка с международната работа в мрежа, финансирането за проекта на EU-OSHA в подкрепа на страните, обхванати от инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП), приключи на 30 ноември 2014 г. Подкрепата се състоеше в предоставяне на информация, превод на основни материали и финансова помощ за националните фокусни точки, предназначена за покриване на пътувания за участие в семинари и срещи. Агенцията предоставя подпомагане и под формата на повишаване на авторитета на националните фокусни точки, например чрез изпращане на изтъкнати лектори от EU-OSHA, които да говорят на конференции по въпросите на БЗР, провеждани в обхванатите от ИПП страни. Поискано бе допълнително финансиране за продължаване на проекта през 2015 г. и след това.

През февруари 2014 г. EU-OSHA започна нов проект, финансиран от Европейската политика за съседство (ЕПС), който предлага на 16 партньорски страни на юг и на изток от ЕС възможността да изградят привилегировани отношения с Европейския съюз. Като част от това, партньорските страни могат да участват в работата на агенции като EU-OSHA. Агенцията установи контакти със съседните на ЕС държави, посети няколко от тях, а в момента се превеждат основни материали на езиците на партньорските страни. През 2015 г. за представителите на страните, обхванати от ЕПС, ще бъдат организирани семинари и работни срещи в Билбао.

КАК ДА СЕ СДОБИЕМ С ПУБЛИКАЦИИТЕ НА ЕС?

Безплатни публикации:

- един екземпляр:
чрез EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- повече от един екземпляр или постери/карти:
от представителствата на Европейския съюз (http://ec.europa.eu/represent_bg.htm),
от делегациите в страни извън Европейския съюз
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_bg.htm), като се свържете с услугата Europe
Direct (http://europa.eu/europedirect/index_bg.htm) или като се обадите на 00 800 6 7
8 9 10 11 (безплатен номер в ЕС) (*).

(*) Информацията, както и повечето обаждания са безплатни (възможно е обажданията от мрежата на някои оператори, от обществени телефони или от хотели да бъдат таксувани).

Платени публикации:

- чрез EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Европейската агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA) допринася за превръщането на Европа в по-безопасно, по-здравословно и по-продуктивно място за работа. Агенцията проучва, разработва и разпространява надеждна, балансирана и обективна информация за безопасността и здравето и организира общоевропейски кампании за повишаване на осведомеността. Основана от Европейския съюз през 1994 г. със седалище в Билбао, Испания, Агенцията обединява представители от Европейската комисия, правителствата на държавите членки, организации на работодателите и служителите, както и водещи специалисти от всички държави членки на ЕС и извън него.

Европейска агенция за безопасност и здраве при работа

12 Santiago de Compostela,
E-48003 Bilbao, Spain
Тел. +34 944358400
Факс +34 944358401
Ел. поща: information@osha.europa.eu

<http://osha.europa.eu>